Ч. 244 (13.192). Львів, середа 2. листопада 1932. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У ВЕЛИКІ РОКОВИНИ.

Львів, 1. листопада 1932.

Сьогодні минає чотирнацять років від переломових подій в історії західної вітки українського народу. День 1. листопада 1918 р. круто повернув нашу історію на нові, давно нами призабуті шляхи. Тоді ми вкотили колеса нашої нової історії на світляну сонячну дорогу. На тій дорозі ми довго не втримали нашого історичного воза, але цього тепер розважати не будемо. Сьогодні в нашій уяві нехай відживають листопадові дні і ночі зперед чотирнацяти років. Величезна більшість нашого населення памятає їх добре. Вона й воскресить їх у своїй памяті. Менша частина, особливож молодь, цих днів слави не знає з власних переживань. Вона знає їх зі споминів та оповідань батьків, братів і близьких. І тому для неї ці події — це вже відгомін історії. А для всіх нас вони тим дорожчі і тим цінніші, чим стають дальшими. І це зовсім природне. Наша теперішня дійсність і роздумування над нею мусять наслідком контрасту між „тепер“ і „тоді“ дуже яскраво та переконуючо унаглядновати далекосяглість та історичну вагу подій з листопада 1918 р. Ми обмежимось сьогодні тільки до підкреслення двох, для декого може й дивних, моментів цих подій.

Ми самі звемо себе зчаста народом „пізних іванів“. Основною рисою нашої національної вдачі було і є спізнятись. Ця риса заважила вже нераз на нашій історії. Бо в ході її ми нераз спізнялись. У культурному житті ми були спізнені, в політичному теж і в господарській розбудові ми все пасли задніх. І ніколи ми не визнавались поспіхом, ніколи не дорожили часом. В історії, мовляв, і десятка чи сотня літ — це мент, і щож у такій рахубі може значити один день або одна хвилина! — Ось клясичне оправдання наших своєрідних „історіософів“ для нашого недбальства та лінивства при праці над викуванням нашої власної долі. Навіть поважні індивідуальні шкоди, спричинювані опізнюванням, не роблять на нас поважного враження. Інтелігентний громадянин звичайно махає рукою на таку невдачу й потішає себе сакраментальним: „Ех, якось то буде“. Селянин, програвши справу і втративши навіть пів майна через спізнення, спричинене недбальством і лінивством, теж махає рукою і потішить себе: „Ех, якось то Бог дасть“, або „Бог дав, Бог і взяв“. При цьому не застановляється наш селянин над тим, що і Бог не може нічого давати ленивим і недбалим. І цікаве, що не зважаючи на таку нашу національну вдачу, ми в одному великому і відповідальному моменті нашої нової історії не спізнились. **Ми не спізнились 1. листопада 1918 р.** Ми випередили наших сусідів і тим своєчасним зривом у столиці запевнили собі удачність початого державного будівництва у цілому краю.

Це одна дуже важна і позитивна сторінка великих листопадових подій. Крім неї є ще й інша, що може наповняти нас тільки пошаною до цього великого історичного моменту і до його тодішніх ініціяторів та реалізаторів. Спинимось на хвилину і на ній.

Нема ніякого сумніву, що західня вітка українського народу ніколи в новіших часах не визначалась такою рисою вдачі як ризикування. Західні українці не любили ніколи пускатись на бистрі води життевого ризика. Вони любили йти добре втоптаними та безпечними і певними шляхами в житті. Вони любили спокійно жити і спокійно вмирати, але пускатись на бистрі води, або виповідати війну клекітливим і ревучим життевим потокам, опановувати їх стихійні переверти і гони — це не лежало у вдачі зах. українців. А відомо, що всяка революція і всякий переворот є повні ризика. І саме дня 1. листопада 1918 р. найшлися в нас такі, що пішли на ризико, що загріли до нього інших і тим урятували тоді гідність української нації, тим вивели її на широкий самостійний шлях історії.

Ось дві риски, суперечні з основними прикметами нашої національної вдачі, які ми бажали відмітити та записати на цьому місці в чотирнацяті роковини 1. листопада 1918 р. Ці дві риски вдачі тодішніх реалізаторів листопадового діла варті того, щоби над ними глибше призадуматися. Це вже зможе собі зробити кожний читач зокрема. Зате нам хотілось би провести деякі, хоч далекі, щоправда, але дуже вимовні анальогії між першим листопада 1918 р. і пізнішими часами.

Коли 1. листопада 1918 р. ми не спізнились і своєчасно пішли на ризико, бо зуміли вичути історичний момент та зрозуміти положення, то пізніше ми вже крок за кроком спізнялись, бо не вичували пригожих для нас моментів і не орієнтувались у дальшому розвитку та ході світових подій. Нас заскакували все доконані факти, супроти яких ми були безрадні. Маючи армію, маючи спроможність ініціятиви, ми не використали як слід реальної сили, ні не виявили в найкритичніших моментах своечасної ініціятиви. Словом, ми спізнялись. Армія позбавлена політичного проводу, робила під натиском подій на власну руку те, що могла, щоби тільки рятуватись від загибелі, якої вкінці таки не оминула.

Наш уряд за кордонами теж усе спізнявся у своїх рішеннях та ініціятиві, не опановував міжнародного положення, жив ілюзіями аж вкінці зійшов зовсім з політичної арени.

На жаль, не можна сказати, щоби й тепер, за весь час нашого життя в Польщі, ми не спізнялись. Ми спізнялись і спізняємось у політиці і в громадському та національно-культурному житті. Ми не використовували своечасно ніяких пригідних для нас констеляцій. Ми проявляємо від ряду літ лінивство політичної думки та сепаруємо себе від принципів доцільности в політиці. Цілих тринацять літ даємо себе заскакувати доконаним фактам, перед якими стоїмо нераз безрадні і дозволяємо колесам нашої теперішньої історії котитись чимраз більше вниз по похилій площі, яка може довести нас і до пропасти. Аж коли опинимося перед пропастю, тоді мабуть схаменемося і станемо політичними реалістами. Тоді може заризикуємо якийсь сміливіший крок, який може нас і не врятувати, бо... буде вже за пізно.

Ось і ті листопадові думки, які виринають у нашій свідомости, коли від споминів про великі події зперед 14-ти років переходимо до роздумувань над нашою незавидною сучасністю.

В. М.

Спільна праця для будуччини.

(Кореспонденція з Америки.)

Ню Йорк, 13. жовтня 1932.

„Адже в нас не видали цього, не чували в пустині; чи пророцькі слова перейшли в кров і душу дитині?“ — Як хочете судіть американську еміграцію, але одно можете завважити: що наша праця не цілком змарнована. Подумати лише: Тисячі миль від української землі родиться якась дитина і вона набирає українського духа та готова стати до праці для допомоги рідному народови, який вона знає лише з оповідань, а в части з книжок. А України, то вона навіть в уяві не може собі представити. А проте каже, що буде боронити України, як прийде час.

Кажуть, що як в Альпах паде грудка снігу, то з неї повстатає лявіна. Десь перед місяцем появився в нашім провіднім органі допис англійською мовою про теперішній стан молодого покоління українського народу. Автор допису зачепив і українську церкву, як важний національний чинник. Ніхто з нас не сподівався, що цей допис викличе якесь заінтересування. Наділі повстала лявіна. Ще досі, майже кожного дня, появляються свіжі дописі, в англійській та українській мові про потребу реформи в нашому еміграптському житті в ціли приноровлення себе до духових вимог свіжого українського покоління. — Це таке важне явище, яке може влити бальсам у душу старого емігранта „роздертого сумнівами, битого стидом“.

Але це може бути лише свіжо скільчене зерно, яке пропаде, коли повіє холодни вітер. Богато ідей вбили ми на еміграції через те, що дехто хотів їх змонополізувати для себе. Отаке може статися і з тією радісною проявою. Коби то так можна найти силу, яка осінила би мозок провідних одиниць на еміграції спільною думкою ніжного плекання цієї нової вітки хоч доти, доки вона не набере сили до самостійного життя! А якби так запросити до помочи в цьому ділі ще й цілу націю. Може оті спільні змагання принесли би корисні плоди для нашої батьківщини.

Дня 10. квітня 1931 р. помістила газета „Ню-Йорк Таймс“ таку новинку: „В 1888 р., у 20 році життя, Ґустав Оберлендер, тепер з Рединг, Па., приїхав до Ню-Йорку з Німеччини, щоби найти тут свою долю. Вчора він дав один міліон долярів на основання фонду для утривалення добрих відносин між Америкою й Німеччиною. Гроші будуть роздавані на протязі 25 літ для зрілих осіб, які схочуть студіювати в Німеччині, є заінтересовані в міжнародніх справах і є кваліфіковані подавати американцям свої помічення“.

Оберлендерів у нас ще нема. Але є „кваліфіковані“ люди, які можуть їхати з Америки на українські землі, там пізнавати край і нарід і ширити опісля любов до цього народу. Такі люди вийдуть з теперішньої молоді українського роду в Америці. Безпосередньо перед війною, після поїздки підписаного в справі „Рідної Школи“, прибув з Канади студ. Орест Жеребко до Галичини, а безпосередньою користю з цього було видання книжки „Юкрейн“ в Англії. Це лише зразок. Тепер час на більші пляни. Серед одної групи молоді підписаний, як редактор „Джюніор Амеріка“, тобто додатку в англійській мові до українського органу, почав ширити думку виїзду молоді на вакації до старого краю, або до переведення бодай одного року в часі студій в наукових заведеннях у Галичині. Ця справа ще не є як слід розголошена але нема чого її занехувати. Противно: Не буде важко створити у Львові при якійсь українській установі „Американський Інститут“ для нашої молоді з Америки й видати заклик до родичів в Америці, щоби вони присилали своїх дітей на часовий побут до рідного краю. Всі не поїдуть, але знайдуться такі, що поїдуть. А ми не знаємо, чи не знайдеться між ними якийсь будучий автор, письменник, редактор, знавець міжнародніх відносин... Матеріяльно такий „Інститут“ оплатиться оплатами за дітей з Америки.

Ми не одинокі, що хочемо найти спільність ідей між американською та европейською молодею. Вже здавна відомі в Америці „виміннi професори“: Один університет висилає свого професора на університет до Европи, а звідтам приїздить професор до американського університету. Оба викладають чужим студентам, але зближують усіх ідеєю. Ми ще не маємо українця професором університету, а як є деякі, то вони роджені в Европі. Але молоді по школах маємо досить. Нема сумніву, що в недалекій будуччині і ця прогалина буде заповнена.

Зате маємо дуже талановиті шкільні діти. Навіть деякі нюйорські всенародні школи від-

значують українські діти і нераз у міжнаціональних („міжрасових") виступах українські діти завдяки своїм талантам дістають місце побіч державних національностей, хоч недержавним цього привилею не дають. Отже й цю обставину треба використати. Учителі в українських школах можуть спонукати своїх дітей, щоби вони писали листи українською мовою до невідомих українських дітей в Европі, вислали ті листи на руки вчителів у „Рідній Школі", а опісля вже зачнеться правильна переписка. Заходить лише питання, чи діти в рідному краю будуть мати гроші на почтові марки. Власне підписаний зробив з тим спробу, але зажадав від дітей в Америці зложення згори 25 ам. центів на оплату листів з відповідями. Через те вислід був дуже незначний. Але це не значить, що при загальній агітації ця справа не буде мати виглядів на успіх.

Коли би зачалася така виміна ідей між молодю, тоді саме буде час думати про використання цього руху на користь рідної справи у як найширшому значінні. А варт взятися до такої праці, хочби для переведення досвіду. Такий досвід не може бути шкідливим.

Отакі думки викличуть інші думки. Як буде взаїмна виміна думок, то до чогось ми дійдемо. Одного боїться підписаний, а то, щоби не повторилася сумна історія. Так бувало в нас, що як хто видвигнув яку добру думку, то її нарочно вбили ідейні противники, що мали силу і владу, тому, що не від них вийшла ідея.

А якби так, у додатку до того, прийшла ще „нагорода" на дописувача в тій формі, що його усунуть — тим разом певно раз на все — від праці при якійнебудь українській громадянській установі за спроби відкриття рубця засліпи того, що діється серед заокеанської еміграції, то це була би „заслужена „нагорода". Щоби дістати вж таку заплату, на це не треба цілої низки дописів до „Діла", бо можна найти коротшу дорогу. **Д-р Семен Демидчук.**

—o—

Справа Манджурії.

Коли в Европі, а зокрема в Женеві, відсувають поважніші справи, чекаючи висліду виборів у Злучених Державах, то на Далекому Сході Японія поспішае поставити світ перед доконаними фактами. По останнім повідомленням преси японський уряд переводить зброєння на велику скалю, купуючи великі маси зброї, муніції та автомобілів в Америці й Англії. Разом з тим у Радянщині замовлено великі кількости бензини, які малиб увільнити Японію від залежности від американських нафтових трестів. Проти кого призначені ці зброєння, лишається таємницею японського уряду. В пресі робляться ріжні здогади. Приготування війни проти Злучених Держав уважають мало імовірним, безпосередній збройний конфлікт з Радянщиною також ледви чи можливий. Лишається, як найбільш правдоподібне, значне поширення воєнних операцій проти повстанців у Манджурії. Число їх по останнім відомостям зросло до 300.000, між ними чоловіки від молодих до старих, а навіть якась кількість жінок.

До женевського рішення у кінці найближчого місяця Японія готується шляхом енергійної пропаганди за манджурську державу у пресі та викладах. Дуже характеристично, що найбільш переконуючими арґументами японців на користь Манджурії є вказівки на потребу боронити цю країну й цілий Китай від більшовицьких впливів та можливого нападу з боку Радянщини. Один з таких промовців, радник міністерства закордонних справ Манджукоо, на викладі в Женеві вказував на нездібність китайських урядів боротися з поширенням комуністичного руху на півдні та в центрі Китаю і жалувався, що нема відповідального китайського уряду, з яким Японія моглаб порозумітися.

В дивнім противенстві до цих запевнень стоять пресові повідомлення про пожавлення японсько-радянських переговорів, про радянські доставн до Японії, про близьке визнання Манджурії радянським урядом та дозвіл японським утікачам, відтятим у північній Манджурії китайськими повстанцями, перейти на радянську територію...

Коли Японія готується до всяких можливостей, то Радянщина хитається між страхом перед Японією та надією заробити на японсько-американськім противенстві. Щож скаже Америка, почуємо може незабаром у Женеві.

(Укр. Бюро в Жен.).

Протибільшовицький фронт у Південній Америці.

Швайцарська преса повідомляє: „Народня Комісія проти комунізму", утворена недавно в Буенос Айрес, виробила програму своєї акції і пропонує: 1) Спонукати арґентинський уряд видати закон проти комунізму. Проєкт цього закону вже подав до сенату М. Санщец Соровдо. 2) Забезпечити співробітництво всіх держав латино-американського континенту. Комісія розіслала обіжник до високих осіб у Чілі, Болівії, Бразилії, Перу, Уруґваю, Параґваю, Колюмбії, Еквадорі, Венезуелі, щоби зорґанізувати протикомуністичний рух у цих країнах. 3) Забезпечити співробітництво молоді. 4) Розпочати доцільну акцію на суспільнім терені для поборення злиднів та безробіття. *(Укр. Бюро в Жен.)*

—o—

Конфлікт між німецьким і пруським урядом.

През. Гінденбурґ приняв 29. жовтня ц. р. в присутности канцлера Папена на послуханні пруського премієра Бравна. На вступі Гінденбурґ заявив що спір між республикою і Прусією зліквідований липським присудом та що тепер обі сторони повинні розпочати співпрацю, шануючи льояльно обосторонні права. Премієр Бравн заявив, що пруський кабінет спирається теж на липському рішенні, причому зясував свої погляди. Пруський уряд мусить віднискати признані йому права, а компетенції урядового комісаря повинні обмежитися тільки до запевнення спокою і порядку. В справі реформи пруської адміністрації повинні відбутися переговори між урядом республики і пруським урядом.

З черги забрав голос канцлер Папен, який зазначив, що урядовий комісар не може обмежувати своїх функцій до береження порядку і спокою, але мусить держати у своїх руках повну екзекутивну владу. Реформа пруської адміністрації необхідна. Канцлер як комісар для Прусії дасть пруському урядові змогу виконувати прислугуючі йому права, однак не стерпить вмішування в урядові компетенції комісаря. На це пруський премієр заявив, що обстає при своїм становищі, особливо в справі реформи адміністрації. З черги през. Гінденбурґ зазначив, що приверення трівких відносин у Прусії вимагає вдержання в одній руці влади в Прусії й республиці та ведення одноцілої політики. Вкінці висловив надію, що прийде до порозуміння в справі виконування пруським урядом своїх чинностей та що між пруським урядом і урядовим комісарем налаштуються приязні взаємини. По авдієнції у Гінденбурґа прем. Бравн відбув нараду з членами давного пруського кабінету.

Вуличні заворушення в Льондоні.

В Льондоні були в суботу попол. на площі Трафальґар демонстрації безробітних. Довкола колюмни Нельсона зібралося на віче коло 10.000 людей. Віче відбулося спокійно і коли зібрані почали розходитися, коло тисячі демонстрантів перервали поліційний кордон і вдерлися в околицю великих готелів „Вікторія" і „Метрополь", де стояли довгі ряди люксусових самоходів. Демонстранти поперевертали самоходи і повибивали шиби в кількох склепах, заки явилася поліція. Інша ґрупа демонстрантів попрямувала на площу перед Королівською палатою, однак поліція заздалегідь їх розігнала. Кільканацять осіб побито а багато арештовано.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З 2. ЛИСТОПАДА 1932.

А. КУРДИДИК.

Рогатинські настрої

(Проба репортажу.)

Рогатин причіпали мені люди завжди тоді, коли я найменше цього сподівався. Так було перший раз ще в 8-ій ґімназійній, коли прокуратор доказував 12-ьом присяглим суддям, що я, непокидаючи ні на момент Львова в день, а стійки під жіночою семинарією УПТ вечором (добрі часи були!), три ночі розліплював у цьому славному місті, якого я й на очі не бачив, поліціянтам на вікнах антицаньствові відозви. Але на це вже нема ради. Правда є правда і справедливість це справедливість. (Яж з тюрми поїхав просто до цього міста, щоби бодай оглянути його і тоді він був звичайнісінька „діра".)

Так було і вдруге, коли всі незалежні українські часописи з місяця жовтня оповіщували 6 і пів міліонам українців через 30.000 своїх передплатників, що я їду до Долини, а рано в день реферату мені дали знати, що прелеґент захворів операційно і я маю їхати до Рогатина.

Хай мене Бог боронить, щоби я жалів за Долиною і за хвилиною, коли поїхав до цього нового міста.

Поїзд із Ходорова туркотів зарослою одногорінкою. Стації нецікаві й цікаві. Зразу Помонята-Псари, потім чомусь Псари (якась пані у футрі ходила по пероні, мабуть ждала князенка, що мав приїхати в III. клясі цього чотировагонного поїзду), потім Потік-Черче (я гордів, бо два роки тому на вивіскі було саме Потік і роздумував про те, чия заслуга з цій дописці — Постолюка чи Льови Лепкого), ніс якась вулиця і Рогатин.

Фіякер бачив, що приїхав гість зі Львова, відразу підбив ціну на 300 відс. і відразу на 200 відс. спустив. Поїхав я за золотого.

Яке воно місто — не бачив. Бачив, що на пероні чекала якась чорнобривка, може ждала на того прелеґента, якого я ніяк не міг би був заступити і що по корзі (хай львовяни не думають, що це тільки в них той привілей!) тягнулася безупинною, крикливою та ріжнонаціональною стяжкою публика. Очевидно — корзова і святочна, бо було саме по вечірні.

Я думав про те місто, в якому на корзі Марини, Ганки однаково настроєні з Галюсями й Ромцями, з якого „бруку" болото скакало мені аж на капелюх і папіроску і за яке йшло вічне змагання: радикали вважали його своїм бастіоном, УНДО своїм, УПІПА — теж. Очевидно — в тих умовинах воно не було ніякою твердинею, тільки Рогатином, з якого бруку скакало мені болото на капелюх і папіроску.

На Ринку (болото далі скакало) товпилася публика на фільму „Кайдани кохання". Бо кохання інтриґує і рогатинців.

Мала несподіванка: Реферат про пресу був заповіджений на 2-гу пополудні. Я приїхав в год. 6-ій. Люди, що ждали мого товариша, зівали і в міжчасі робили анкету „Рідної Школи". Коли я при допомозі мого Чічероне, одної з перших наших адвокатов, Роми Г., прибіг на салю, дискусія саме скінчилася і нарід розходився, „піднесений на дусі, з вірою в краще завтра" — як пишуть наші кореспонденти в дописах про свята. На салі було з 50 людей. (Точно кажучи зі мною — 53).

„Діло" описало успіх мого реферату.

Після нього говорило двох промовців, оба кандидати на послів — від радикалів й ундівців — що найшли платформу для спільного порозуміння: Треба ще обнизити передплату. Пан Гринчак говорив про те, що коли українські пресмени зуміли в жовтні обєднитися від „Гром. Голосу" до „Мети", то і громадянство мусить так без ріжниці партій стануть на допомогу своїй пресі. Бога молю, щоби таке чудо сталося.

•

Перше й останнє, чим хотів мені заімпонувати Рогатин в ту пізну пору, це був яєчний маґазин ПСК. Висилали завтра ваґон і на цілу ніч заповідалася праця. Директор ПСК, п. Поритко пояснював:

— Сюди, пане, яйця входять. Тут за них платять. (Дайте до біса сірників!) Отут яйці йдуть під контролю. О — прошу —

І з лискучими очима засвітив лямпу. Показував, як до неї перевіряють якість яєць.

— Це, бачите — гірше. (Яйце мало веснянки, як гірша панна.) Це добре. А це — бачите, має чорну пляму. Зіпсоване.

— Щож ви робите з цими зіпсованими? — спитав я.

— Це йдуть до вас, до Львова. На прецлі, тісточка...

Дякую. Від нині ненавиджу всіх прецлярів і не можу дивитися на прецлі.

•

Ми маємо завжди траґедію. Я бачив на власні очі, як яйця з українського села, від патріотичної української курки, годованої українським зерном, стояли рядками в пачці, а якийсь тип бив на кожному печаткою: Polen.

Яйця йшли до Відня. До Англії дістають печатку „Polish".

І на власні очі бачив, що на чистеньких, мов годинниках скриньках була назва „Польска" а побіч тільки в колісцятку „Koopsojuz Rohatyn".

Не знаю. Але дир. Поритко дивиться на це стільки разів щоденно, що мабуть збайдужів до цього видовища.

(Докінчення буде.)

Конфлікт румунської королівської пари.

З Букарешту повідомляють, що конфлікт між королем Карлом і кн. Оленою полагоджено. На раді міністрів минулої суботи знесено 20 прц. редукцію апанажів княгині, хоч ця редукція торкається цивільної листи цілої королівської родини. Крім того постановлено, що четвертина готівки, осягненої з продажі замку Манаа, який належав до княгині, буде їй виплачена, хоч сума з продажі ще не вплинула. Княгині признано право перебувати в Румунії коли схоче і підчас побуту в Букарешті вона може тричі на тиждень бачитися зі сином.

Кажуть, що кн. Олена вдоволена тією умовою і виїде незабаром з Румунії, куди поверне аж на Різдвяні свята.

Катастрофальне зменшення площі засіву в Радянщині.

На основі радянської статистики засіяно тепер 19 мілі́онів гектарів замість 35,6 мілі́онів гектарів, передбачених пляном, себто лише 53.7 прц. його. Справді засів продовжують, але з пригляду сіавення чекають від нього небагато. Цікаво зазначити, що недосіяно в найбільш родючих районах, себто на Україні, а плян виконано в тих місцевостях, де хліба вистарчає лише для самого населення. Отже в московських частинах Радянщини. Це доказує, що селянство на Україні, навчене досвідами попередніх років, намагається сіяти лише стільки, скільки само потребує.

Таким чином через пізний засів та спротив селянства на Україні радянський уряд матиме в майбутнім році ще менше хліба для населення, як цього року.

(Укр. Бюро в Жен.)

Військова сторожа на університеті.

ВІДЕНЬ, 31. X. ПАТ. Щоби припинити дальші заворушення на віденському університеті, австрійський уряд рішив створити окрему університетську сторожу, зложену із 40 вояків. Формально розпоряджати нею буде ректор, хоча уряд поширить свій вплив на університетські відносини, визначуючи окремого референта для університетських справ. Створення університетської сторожі буде останньою спробою уряду упорядкувати відносини на віденському університеті без нарушення академічної автономії.

Поки не змінять кордонів Польщі.

ЛЬОНДОН, 31. X. ПАТ. Розброєний Еріотів план дає деяким льондонським часописам нагоду до протифранцуських виступів. Ґарвін в „Обсервері“ атакує проекти безпеки, подані в Еріотовім пляні та твердить, що зовсім не іде про зах. Европу, лише про східну. Безпека Франції та Бельгії зовсім незагрожена. Та на жаль Еріо йде слідами Пуанкаре й Тардіє, а принцип безпеки, висунений Францією торкається вдержання проти Німеччини кордонів Польщі, закріплених після перемиря в поспіху та без застанови. Так польський коридор і дальше має відділювати Сх. Прусію від решти Німеччини. Замість цього Франція бажає собі заг. ґарантій безпеки. Таких ґарантій ніколи не дадуть, бо ні В. Британія ні Зл. Держави не будуть боротися за незайманість версайських кордонів на сході Европи. Ніколи не згодяться вони, щоби Німеччині під покришкою розброєння заборонювати, аби вона ставила свої домагання в справі ревізії кордонів шляхом міжнародного процесу. Того домагається вся німецька раса. Поки не згодяться на зміну польсько-німецьких кордонів, будуть у поновнім Европі критичні відносини. Ліґа Націй буде внутрі поділена, розброєння не могтимуть перевести й не настане успокоєння. Навпаки, колиб прийшло до французько-німецької згоди на основі розумної ревізії, тоді все можна буде зробити: і полагодити німецькі домагання рівноправности зброєнь і скріплення престіжу Ліґи Націй а також співпрацю Зл. Держав із Европою а навіть і розцвіт цивілізації.

Засуд з приводу залізничої катастрофи.

МОСКВА. 31. X. ПАТ. У судовому процесі з приводу залізничої катастрофи під Люблїно радянський трибунал оголосив присуд, що признав начальника стації Булакова винуватцем катастрофи, в якій згинуло 36 осіб і 51 осіб потерпіло рани, і засудив його на розстріляння. Крім того двох службовиків засуджено на 6 і 8 років вязниці.

Місяць української незалежної преси у Львові.

У неділю, 30. X. ц. р. відбувся відчит ред. Я. Шкоди про пресу в Т-ві „Міщанське Брацтво“ у Львові. Приявних було 30 осіб. У дискусії забирали голос: мец. Корчинський, Ігнат, Кривецький, Мацейовський, Сенюта. У висліді дискусії дійшли до висновку, що українська преса мусить змінити дещо свій характер зі сільського на міський і щойно тоді буде могти успішно боротися з польською пресою.

Дня 30. X. ц. відбувся у *Винниках* біля Львова в салі т-ва „Просвіта“ відчит ред. *Ярослава Курдидика* п. заг. „Українська преса й громадянство“. Присутніх було 252 осіб. Після відчиту забирали голос о. сов. Гірняк і д-р Я. Левицький, які зі своєї сторони закликали винницьких громадян до виняву конкретним ділом, що доля української незалежної преси лежить їм глибоко на серці. У висліді цього заклику зголосилося 37 нових передплатників. Завязався теж комітет пропаґанди незалежної преси, до якого входять: о. сов. Гірняк, о. Бобовник, д-р Щуровський, д-р Я. Левицький, Врецьона В. інж. Еліяшевський. Завдання комітету: поширити якнайбільше почитність української преси у Винниках. На пресовий фонд зібрано 16,75 зол.

Вісти з „Рідної Школи“.

НОВИЙ ПОДІЛ М. ЛЬВОВА НА ОБЛАСТИ КРУЖКІВ „Р. Ш.“.

На доручення Головної Управи „Рідної Школи“ перевела Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові з дуже важних організаційних причин новий поділ м. Львова, призначуючи кожному Кружкові „Рідної Школи“ у Львові свою область, на якій виключно він може розвивати свою діяльність. Поділ цей вводить почасти навіть значні зміни у членській приналежності львівських громадян до поодиноких Кружків „Р. Ш.“.

За основу принято територіяльність, то зн.: кожний (а) українець (ка) є згідно з постановами статуту членом того Кружка „Р. Ш.“ у Львові, на області котрого він (вона) мешкає, бо тільки в цей спосіб дасться організаційно впорядкувати справа членства „Р. Ш.“ у Львові.

Найбільші зміни зайшли на области Кружків „Р. Ш.“: ім. Г. Барвінок, ім. М. Шашкевича та ім. Т. Шевченка, і то головно в частині т. зв. „середмістя“.

У найближчих днях одержать усі члени „Р. Ш.“ у Львові, приділені внаслідок виділення нових областей до нових Кружків, окремі письменні повідомлення про це. Ці конечні зміни просимо ласкаво приняти до відома, а з хвилею одержання повідомлення про єв. необхідне приділення до нового Кружка „Р. Ш.“ у Львові всіми своїми силами допомогти Старшині дотичного Кружка „Р. Ш.“ сповнити ті обовязки, яких кожний Кружок має доволі.

Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові вірить, що все громадянство зрозуміє теперішню вагу хвилі і всіми силами допоможе „Рідній Школі“ перевести нову конечну орґанізаційну роботу на тереві м. Львова.

Рада П. С. Кружків „Р. Ш.“ у Львові.

Гітлерівські можливости.

БЕРЛІН, 31. X. ПАТ. Втихомирення розкладових тенденцій серед гітлерівських штурмових відділів приписують новому духові, що обхопив націонал-соціялістичну партію. На основі заяв, виголошених на передвиборчих вічах, гітлерівці так уявляють собі хід подій безпосередньо після виборів. Є три можливости: Або 6. листопада ц. р. Гітлер здобуде більшість, або найпізніше 8. листопада гітлерівці звернуться до Гінденбурґа, який передасть тоді правління Гітлерові, або прийде знову день 9. листопада, що, як відомо, є датою революційного перевороту 1918 р.

Один з гітлерівських діячів, що промовляв вчора у Сх. Прусії, заявив, що гітлерівці не бояться вже Шляйхера, який розпоряджає міліонами крісів. Після 6. листопада Німеччина переживе нову революцію, викликану гітлерівцями.

А тимчасом зброяться.

У німецькому воєнному порті Вільгельмсгафен розпочали будову панцирника, третього з черги з нової серії 8 панцирників, які мають вибудуватися на основі німецького пляну розбудови воєнної фльоти. Новий панцирник буде мати 6 гармат 28 цм., 18 гармат 15 цм. і 4 герматки 8.8 цм.

З Парижа повідомляють, що французький міністр воєнної фльоти Лейґ приказав докам у Бресті, щоби спустили на воду кружляк „Дінкерк“ містоти 26 тисяч тон. Міністр вказав на потребу протиставитися німецьким боєвим одиницям на морі. Крім того слід було запевнити, мовляв, працю робітникам у доках.

„Еко де Парі“ пише, що французька армія є тепер менша від армії німецької. Не можемо, зазначує цей часопис, допустити до редукції зброєнь, коли Німеччина зброїться на ново.

Кого приймає Радянщина?

Німецький амбасадор у Москві звернувся до радянського уряду з протестом проти давання права азилю а навіть офіціяльної підтримки, якою користуються в Радянщині німецькі політичні вбивники. В цьому протесті німецький амбасадор стверджує, що завдяки допомові комуністичних організацій і радянських урядовців політичні душогуби, переслідувані німецькою владою, находять, у Радянщині не тільки захист але дістають навіть державні посади.

Новий виборчий закон у Румунії.

Повідомляють, що румунський премієр д-р Юлій Маніу приготовляє на осінню сесію парляменту законопроект про вибори до камери депутатів і до сенату. Основні зміни такі: коли яка партія дістала в повіті абсолютну більшість голосів, то вона дістає в тім повіті всіх депутатів; голоси з усіх інших повітів зчисляються для всіх партій разом й відповідно, кілько яка партія дістала в цілім краю голосів, дістане вона й мандатів зі свого виборчого списку.

Розброєння і воєнні довги.

Мекдональд виїде в найближчих днях до Женеви, щоби взяти участь в розброєнній конференції. Хоче повести енерґійну акцію за зреалізування розброєних постулятів, маючи запевнену підтримку Мусолінія та Гувера. Спонукує його до цього справа сплати англійських воєнних довгів в Америці. Найближчий речинець платности припадає на 15. грудня ц. р. Мекдональд рахує на те, що осягнувши успішні вислідки на розброєнній конференції, уможливить компромісове поладнання з Америкою справи редукції довгів.

З мистецького життя.

Польські критики про українського мистця.

У виставі „Артес“, що саме закінчилась у „Гаві Красного Мистецтва“ у Львові взяв між іншим участь кількома працями теж наш мистець Павло Ковжун. Польська преса, що назагал дуже критично поставилась до праці цього гурта мистців-експериментаторів, висловилась про П. Ковжуна з великим признанням. „Павло Ковжун ні трохи не лишається позаду, а має велику мистецьку культуру. Він прямує до композиції та конструкції. У рис. ч. 48 дає декоративну цілість, основану на опанованих чорних площинах, що грають ріжноманітними цяткамн. Також і в його кубістичних композиціях пробивається теж змагання до точної конструкції, що є тут уже вислілом самих засновків цього напрямку. П. Ковжун умів теж зберегти міру у доборі виставлених праць, знайомлючи нас із двома тенденціями“. („Слово Польске“ ч. 280).

„Павло Ковжун виставив свої акварелі з дуже ніжним конструктивістичним підходом, прегарно скомпоновані у своїй формі та барві“. („Курер Львовскі“, ч. 294).

„Павло Ковжун має велику культуру. Компонує дуже точно і доцільно: фактурально він послідовний і усвідомлений, справді новітній. Обсяг його картонів на виставі обмежується до графічних „екслібрісів“ і конструкційних композицій, проектованих у характері декорацій. Саме у цій ділянці мистецтва лишається він під впливом Прамполінія, поза тим він — індивідуальний“ („Газета Поранна“, ч. 10093).

„Визначним мистцем є П. Ковжун. Нераз ми мали вже нагоду з приводу виставлених ним праць це зазначити. Тепер виставлені композиції з кубістично-конструктивістичними тенденціями, знаменито розвязані кольористично, дозволяють установити погляд про П. Ковжуна як справжнього і свідомого свого шляху творця“. („Век Нови“, 27. жовтня).

Львів у світлині.

Третя вистава Українського Фотографічного Товариства у Львові.

Українське Фотографічне Товариство вміло за три роки зацікавити наш інтелігентний загал своєю працею. Воно має добру організацію, палких членів закоханих у своїй праці і щораз-то нових прихильників. Виданий ним Каталог III. вистави навіть дивує деяких відвідувачів: чи найдеться стільки гостей, що відійдуть із ним як памяткою?

Цього року маємо виставу на завдану тему: Львів у картинах. Коли рівняти її з минулорічними, то нема сумніву, що вона слабша з мистецького боку. Саме така вистава прегарний приклад для дискусії, як важко дати мистецькі твори на завдану тему. Навіть у фотографії, де машина таки грає велику ролю. На цьому огляді Львова за мало бачимо його духової сторінки; самі будинки та природа не вистачають. Поруч гарних творів архітектури, кількох дотепних знимок у „світлотіні“ та поетичних краєвидів бодай таке саме місце повинно було заняти „життя“ міста: його побут, характеристичні сценки з вулиці та деяких його установ. Ріжні дільниці Львова мають своєрідний характер, ріжні наші установи мають своєрідну атмосферу, з якої можна би схопити дві-три сценки, що передають краще „життя“ нашого Львова, ніж ряди домів та дерев, що могли би стояти в якому-небудь іншому місті, не конче нашому.

Зробити це нелегко і на таку працю треба багато часу. Не забуваємо, що учасники вистави це не професійні фотографи, які займаються виключно своїм ділом, а тільки аматори, в найкращому розумінні цього слова, що можуть присвячувати своєму предметові тільки нечисленні вільні хвилини. Свідомо вибрана тема виставм це перша в нас цього роду спроба і з цього погляду треба підходити до її успіхів. Відвідувачі з приємністю зупинялись перед добре відомими картинами із щоденного досвіду і прирівнювали їх із образами схопленими оком фотографа. Оцінку праць поодиноких учасників вистави полишаємо фаховій критиці.

У першім дні відчинення вистави було досить поважне число публики.

По широкому світі.

— На побережі Анаму шалів страшний тайфун, що знищив багато сіл і спричинив смерть соток людей.

— У Манчестері 20 тисяч прядільних робітників проголосили страйк, не прийнявши обнижки зарібків.

— Японці відбили атаку китайської кавалерії на місцевість Сан-Ців, причому погибло 200 китайців.

Зимовий сезон у радіо.

З приходом зими, коли вечорі стають що раз довші, радіо приневолене змінити рід своєї програми. Люди сидять більше в хаті, багато осіб замість проходів та прогульок мусить шукати розваги у радіовім апараті. Приходить черга на частіші мовні авдиції, музика стає поважніша. Програми „Польського Радія“ переводять поволі зміну вже від двох тижнів.

Радіо буде відтепер діяльне у будні дні пересічно 10 і пів годин, у неділі та свята програми не скорочують; вона тягнеться від 10. год. до 24. У музиці звертають увагу, щоби змінити якість симфонічних концертів і збагатити легку музику. Музика займає 64 відсотки всіх авдицій і розміщена так, що радіослухачі можуть користати з неї в кожній порі дня.

У відділі відчитів радіо має намір створити окремі цикли, що звертаються до означеного кола слухачів: окремі для вчителів, студентів, хліборобів і т. д. Збільшена скількість фейлетонів, що будуть більше пристосовані до життя. Фейлетони даватимуть синтетичну характеристику окремих письменників, огляди актуальних книжок і навіть торкатимуть деяких літературних проблем.

Авдиції для дітей і молоді, що досі були спільні, поділені тепер так, що неділя буде призначена виключно для молоді, а середа та субота для дітвори.

СОЦІЯЛІСТИ ВИПРАВДУЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Провідник соціялістичної партії Леон Блюм виголосив учора в Муліно на зборах соціялістів промову, в якій старався виправдати голосування соціялістів за урядом підчас дебати в парляменті в справах закордонної політики.

ПОЛЬ БОНКУР ЗА РІВНОПРАВНІСТЮ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Пертінакс далі атакує в „Еко де Парі“ французький плян, який на його думку касує часть версайського трактату та передбачує поправді рівноправність зброєнь. Плян Поль Бонкура виходить зі заложення, що Німеччина повинна станути на однаковім рівені під тим оглядом що й Франція. Тріюмф Папенового кабінету величавий — каже далі Пертінакс. — Поль Бонкур хотів помогти німецькій демократії на передодні виборів, а сталося так, що віддав велику прислугу кабінетові баронів.

—o—

ВОРОГ БІЛЬШОВИКІВ АМБАСАДОРОМ СРСР. У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 31. 10. ПАТ. До Льондону приїхав новий більшовицький амбасадор Майський. Він давній революційний діяч, що вже перед війною жив у Льондоні як журналіст. У 1917 р. Майський вернувся до Росії та вступив до партії меншовиків і брав чинну участь у поборюванні більшовиків. Як заломилася партія меншовиків, Майський перейшов на більшовицьку службу. Був шефом пресового бюра Наркоміндела, потім радником більшовицької амбасади в Льондоні, а опісля радником амбасади в Токіо. Майського вважають найкращим знавцем міжнародньої політики. Він є автором низки праць з тему міжнародних подій за останніх 15 літ. Спеціяльністю Майського є справи Пацифіку.

Календарі на 1933 рік.

Українське культурне життя докотилось до такого явища, що єдиними книжками, які виходять у столиці українського „Пємонту“ є або відбитки з газетних фейлетонів або — календарі. Тому й до календарів треба підходити поважніше, як до „літературних творів“, а з другого боку й деякі календарі „підтягають“ себе навіть до вищого літературного рівня, з користю для поважного читача.

Це торкається у першій мірі *„Історичного Календаря-Альманаха Червоної Калини“*. Календар „Черв. Калини“ мають вже свою славу, угрунтовану 11-ти попередніми випусками. Вони служать тій самій ідеї, що й ціле вадавництво „Ч. К.“ та зокрема його місячник „Літопис Червоної Калини“: плекання української історичної традиції, головно через збирання й оголошування подробиць із світової та визвольної війни. Звичайно, що буквальна така сама схема у щорічних календарях може дещо знудитись. З часом можна було його або ще більше спопуляризувати, надаючи характер „календарів-вояка“, або підвищити літературний рівень матеріялу. Редакція „Черв. Калини“ пішла видно по цій другій дорозі. Тому в цьогорічному календарі не бачимо вже досить примітивних описів ріжних відважних воєнних подвигів, зі ще більш примітивними рисуночками, та взагалі всю ілюстраційну частину виповнюють окремі вкладки. Новиною є теж низка статтей, присвячених культові Мазепи. З них деякі годяться до наукових збірників, але своїм змістом безумовно цікаві й для широких кол інтеліґентних читачів (д-р В. Трепке: „На розшуках за могилою гетьмана Мазепи“ і „Паломництво на могилу гетьмана Мазепи“, о. П. Хруц: „Дата народин гетьм. Мазепи“ і „Мазепа в освітленні давньої і сучасної історіографії“). Значіння визвольницько-історичного матеріялу мають передовсім два змістові нариси О. Доценка, а подекуди два нариси М. Заклинського. З воєнної белетристики вирізняються літературною вартістю оповідання Романа Купчинського й Василя Софронова, характер поважної літературної розвідки має стаття Кострубм про ґенезу й значіння леґенди про Вернигору.

Взагалі цей Календар-Альманах цікавий і поважний, — хоч може прийдеться подумати його видавцям, чи, з уваги на істнування вже Літопису „Ч. К.“, не відмовитись від альманахового характеру й не видавати його по іншому, згаданому вгорі зразку.

Зовсім подібний поважний альманаховий характер, з нарисами й віршами письменників з літературним іменем та з науково-історичними розвідками — має Календар-Альманах *„Дніпро“*, видаваний уже X. рік наддніпрянськими еміґрантами у Львові. Коли альманахову частину в календарі „Червоної Калини“ відкриває світлина портрету Івана Мазепи, репродукція з прегарної мініятури арт. . Дядинюка, а частину текстову історософічна стаття д-ра В. Трепке, то в Альманаху „Дніпра“ виднів на першому місці світлина памятника І. Франка роботи арт. Литвиненка і прегарний вірш Богдана Лепкого. Найбільшу фахову вартість має у тому альманаху нарис ген. Омеляновича-Павленка про ґенеральну інспектуру в армії У. Н. Р., найцікавішими є „Полтавські спомини“ п-і Наталії Дорошенко Весь календар робить дуже культурне вражіння; його призначення — може у ще більшій мірі, ніж календаря „Ч. К.“ — виключно для інтеліґенції.

Другий тип наших цьогорічних календарів це календарі для масового поширення. Є їх два: *„Календар для всіх“* і *„Золотий Колос“*, обидва того самого видавця, п. Івана Тиктора. Це єдині календарі, які справді відповідають типові „календарної літератури“. Це т. зв. лубочна література, — але згадані два видання є саме типовими календарями. Багатство й ріжнородність матеріялу з усіх можливих ділянок, короткий і легкий спосіб його передачі, фотографії й рисунки, ба навіть папір і формат відповідно достосований до того типу — це справді цілість цікава й вартісна. Коли фахівці почали аналізувати поодинокі статті, нариси й замітки, то безумовно найшли б там чимало недокладностей. Звертають нам нпр. увагу, що статтейка „Уся вселенна в одній порошинці“ („Календар для всіх“) є науково нестійна. Але такі речі в такому календарі завсіди трапляються. Один з тих календарів є справді „для всіх“, другий — „Золотий Колос“ — для селянської маси.

Спеціяльно селянським календарем є теж календар *„Сільський Господар“*. Це обемиста книжка, заповнена кількадесяти ілюстрованими статтями виключно з господарської ділянки: про аграрну політику, хліборобство, садівництво й огородництво, луківництво, лісівництво, плекання с.-г. тварин, с.-г. ветеринарію, птахівництво шовківництво, пасічництво, хороби рослин і т. д. — а автором кожної статті є кваліфікований і авторитетний спеціяліст. Це книжка просто безцінна для культурного хлібороба. Однак мабуть саме тому, що це збірник фахових статтей — цей календар занадто „вчений“ для пересічного селянина й вимагає від читача вже деякої хліборобської освіти.

Наприкінці треба, вже з реєстраційного обовязку, згадати про *„Веселий Календар“* В-ва „Русалка“. Він є безплатним додатком до „Театральної Бібліотеки“ того ж Видавництва і може пригодитися аматорським театрам текстами скечів, які грав театр „Цвіркуна“. Зрештою справді дотепного матеріялу там мало.

Всі без вимку календарі мають одну дуже позитивну й одну неґативну, ту саму сторінку. Позитивною є обгортки (вінети). Справжню мистецьку вартість мають дві вінети: П. Дядинюка у календарі „Черв. Калини“ (чорні сильвети двох кіннотичників, галицького й наддніпрянського, що мчаться крізь червону заграву воєнної пожежі) й П. Обаля у календарі „Дніпро“ (чорноморський козак на човні посеред стилевої орнаментації). Вінета І. Іванця так і відразу зясовує хліборобський характер „Сільського Господаря“ вінета Е. Козака в „Золотому Колосі“ мусить „хапати за очі“ сільського читача, а козак, що трубить на паризькій вежі Айфля на тлі нюйорських хмародерів, під якими прикуцнули бідні галицькі хатини (теж робота Е. Козака), гово-

рить зрозумілою мовою до „всіх". „Весела" вінета П. Андрусова втратила „веселість" через погану відбитку (невідповідне тло паперу й краски).

Спільним лихом календарів є мова й правопис, особливо в тих календарях-альманахах, в яких мова й правопис обнижує вартість тексту. Так напр. стиль і деякі вислови у деяких статтях в календарі „Червоної Калини" абсолютно заважкі, а то й незрозумілі, бо не — українські. Не розуміємо теж чому має бути „елемент і „коопераація", а „трильогія"; такі граматичні форми, як „в передрукові", „будинкові", „по певному пляновi" та слова „зглядно", „значиться" і т. д. вражають надзвичайно прикро, тим більше, що їх легко справити. Календар „Дніпро" чваниться апострофом у таких квітках як „пам'ятник". Найприкріше вражає повний хаос у „Сільському Господарі"; що стаття, то інша мова й інший правопис. Є там теж навіть наголовки статтей, які напевне важко розчовпати селянинові: „Раціональною годівлею коров зменшиться сільсько-господарська скрута". „Справно ведені луки та пасовиська підносять поплатність полів" (sic!), є там форма „повидел", як 2 відм. від українського слова „повила" і т. п. Редактор того календаря зовсім не взяв під увагу, що більшість статтей писали наддніпрянські агрономи, і, що чейже ті статті призначені для галицького селянина, між якими мало є знавців порівняльної фільольогії... *(ік)*

ЗАСУД ҐІТЛЕРІВЦІВ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 31. 10. ПАТ. Покінчилася тут розправа проти 10 гітлерівців, обвинувачених за участь у замахах у Кенігсберзі на другий день після виборів до райхстагу. Обвинувачених засудили на кару від 5 до 9 місяців вязниці. Підчас розправи виявилося, що керманичем замахової акції тутешніх гітлерівців був Тіце, один із старшин команди корпусу райхсвери в Кенігсберзі.

ПОЇЗД РОЗБИВ АВТО.

КАСАБЛЯНКА, 31. 10. ПАТ. Товаровий поїзд, що їхав із Рабату до Касабланки зударився з автом і розбив його зовсім. Трьох пасажирів авта було тяжко ранених. Льокомотива також ушкоджена.

НОВИНКИ

— **Арештування в Ходорівщині.** Повідомляють нас, що в останніх трьох тижнях перевела поліція численні арештування між сільськими парубками в Руді, Чорнім Острові і Городищі Королівськім в ходоровській судовій окрузі.

— **Курс української мови в орієнтальному семинарі у Берліні.** В зимовому семестрі цього року будуть відбуватися в Орієнтальному Інституті при берлінському університеті курси української мови, ведені д-ром З. Кузелею. Для початкуючих призначено 3 години тижнево, а для тих, що вже в зарисах знають мову, по 2 години в тиждень. Крім того будуть вестись також виклади з українського краєзнавства по 1 год. тижнево. У звязку з заведенням української мови в цьому Інституті введено у програму Інституту також окремий відділ: Україна.

— **Україніка в Парижі.** Із одного приватного листа довідуємось, що 8. грудня у театральній салі „Гран-Пале", де міститься славний „Осінній салон" щорічної мистецької вистави відбудеться ресітал пісень Тоні Павель; у програмі поміщені теж українські народні пісні, які артистка відтворить теж мімікою і танцем. Костюми зробив наш земляк В. Перебийніс. — Евген Деслав, наш кінорежісер, підписав умову з французькою кіновою фірмою Жак Гаїком на зроблення цілої низки німих фільм на тонові.

— **Селянські страйки.** Збірна акція польських селян за обниженням торгових оплат і знесення адміністраційних кар обняла досі головно три воєвідства: краківське, келецьке і люблинське. Акція висуває рівночасно гасла обмеження цін монопольних картелевих виробів та здержання ліцитацій. У звязку з тією акцією арештовано кількасот осіб.

— **Марш. Пілсудський їде на Сицилію.** Як довідується польська преса, марш. Пілсудський проведе зимові місяці знову на півдні. Цим разом виїде на остров Сицилію.

— **Судді можуть нарешті відітхнути.** З днем 31. жовтня ц. р. скінчився в Польщі речинець припинення судейської неусувальности на основі розпорядку президента республики. На основі того декрету змінено близько 400 осіб на становищах у судівництві.

— **Зменшать вакації — збільшать Різдвяні Свята.** З Варшави повідомляють, що мабуть іще цього року зреформують справу вакацій. Згідно з новим пляном літні вакації та Великодні скоротять, зате вакації Різдва триватимуть відтепер три тижні, а починатимуться 23. грудня. Влада виходить зі заложення, що відпочинок у зимі має багато більше значіння, ніж на весну. Тому теж Великодні ферії триватимуть лише один тиждень. Літні вакації скоротять на половину і триватимуть вони від 15. червня до 15. липня.

— **Стріляють війтів.** Війта в Потуриці пов. Сокаль, Івана Жовтка, убив хтось 29. жовтня ц. р. вечором, стрілявши з кріса до хати крізь вікно. Куля пробила йому плечі і вийшла грудьми. Поліція, яка добачує тут політичне вбивство, глядає за винуватцем. — До війта в Бродках пов. Львів, Теодора Стецького, стріляв з револьвера Василь Крищишин, викликавши його на подвіря. Арештований Крищишин зізнав, що стріляв залля особистої пімсти.

— **Нагла смерть судді.** Львівський слідчий суддя д-р Маріян Петер вибрався в мин. суботу з товаришами до дібр ґр. Баденія (тепер архикн. Габсбурга) в околицях Буська на лови і там його стрінула несподівано смерть на удар серця. Покійний поза судейською працею живо цікавився спортом, був членом основником і теперішнім почесним головою Л. К. С. „Лехія", а що був людиною хрустального характеру, то тішився небуденною симпатією всього спортового світу. Не чужим був йому й український спорт і нераз можна було його бачити на змаганнях „України". Осиротив жінку і двоє дітей.

— **Загадочний напад** доконано на сторожа українського Академічного Дому у Львові, Івана Костюка. Коли в ночі хтось задзвонив, він вийшов до брами, щоб отворити. В брамі стояв якийсь незнаний чоловік, що раптом вдарив його двічи ножем в лице і втік в сторону вул. Мохнацького. Тяжко покаліченим Костюком заопікувалося поготівля рятункової станції, що відставила його до шпиталю.

— **Розшуки.** Польський консулят у Лілю (Франція) глядає за спадкоємцями бл. п. Катерини Керепка, доньки Петра й Анастазії з дому Гриналь, уродженої в Краснім 12. березня 1898 р. Померша залишила спадок у сумі 3.000 фр.

— **Смерть на вагоні.** На залізничій станції Мшана побачили на даху вагону особового потягу, що приїхав із Перемишля, тіло з розбитою головою залізничого ревідента Андрія Робачинського, що робив службу в цьому потязі. Можливе, що Робачинський дістався на дах, переслідуючи пасажира без білету і вдарився головою об міст.

— **Троє дітей згинуло від вогню.** В хаті господаря Томи Покали в Рокитні пов. Львів бавилося троє малолітних дітей у віці від півтора року до 6 літ. Найстарша дівчинка найшла сірники і підпалила ліжко, на якому лежав наймолодший братчик. Вибух вогонь, від якого найстарша дитина згоріла, а двоє інших удусилося серед диму. Коли прибігли сусіди та родичі з поля, було вже за пізно. Вони згасили тільки пожежу.

— **Хто і кого вбив?** В лісі коло Оршовець по румунському боці, у віддалі 2 км. від польської границі найшли трупа мущини з простріленими грудьми. Не виключене, що вбитий є горожанином польської держави, який перекрадався крізь границю, тому поліція в Снятині веде доходження разом з румунською жандармерією, щоб устійнити тотожність убитого та викрити вбивника.

— **Сірка нищить збіжеву ржу.** Італійські вчені Мунаретті і Мірано занялися студіями над винайденням засобів, що унеможливлюють розвиток збіжевої ржі. Дотеперішні висліди, осягнені на досвідних полях, виказали, що збіжеву ржу нищить радикально сірка. Досвіди над найлекшим способом вжиття сірки до боротьби з цим шкідником ведуться дальше.

— **За перенесенням черновецького університету.** Румунські часописи повідомляють, що професори чернов. університету, що мешкають постійно в Букарешті, а до Чернівців доїзджають лише раз на тиждень на виклади, збирають підписи, щоб університет перенести з Чернівців до Крайови.

— **Різні вістки.** При добуванні каміння в Борках Домініканських пов. Львів земля присипала 25-літнього Петра Курку, що згинув на місці. — В Себечові пов. Сокаль присипала глина Анну Копут, яку так подусило, що померла перевезена до шпиталю. — У Вовчухах пов. Городок Яг. і в Будиниі пов. Яворів стверджено два випадки діточого паралїжу. — У Вороняиці пов. Надвірна буде відкрита з днем 6. листопада ц. р. почтова агенція зі всіми відділами почтової служби.

— **Концертове Бюро Тірка** комунікує, що концерт славного баритона Вітторіо Вайнберга відбудеться в пятницю 4. ц. м. в салі польського Музичного Товариства (Кіно „„Аполльо"). У репертуарі пісні й оперові арії.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": **„Голос пустині".**

Кіно „Касіно" славиться добрими програмами. Тільки-що зійшла з його екрану фільма, яка впродовж тижнів щодня стягала туди юрби публики, а серед заповіджених на найближчий час новинок маємо знову кілька першорядних атракцій. Однак навіть найкращу репутацію кожне кінове підприємство може втратити, коли тільки почине висвітлювати — фільми польської продукції. „Голос пустині", широко реклямований, як „перша польська егзотична фільма та ще й сценарій „егзотичного" Оссендовського, це одна з таких краєвих мізерних мізерій. Колиб ця егзотика починалася і кінчилася на варшавській „буйді" — булоб ще пів біди. Але коли від „сенсаційної" акції віє смертельною нудьгою, а наявність деяких сильно „драматичних" сцен каже навіть невибагливій львівській публиці вибухати сміхом, — тоді вже з фільмою зовсім кепсько. Якщо правда, що цілу ту фільму накручували в Африці, то єдиною користю з неї є те, що кілька з померзлих варшавських „зорянів" і „зірок" погрілося на південному сонці. Інша річ, що більшість тих людей так годиться на фільмових артистів, як нпр „егзотичний" Оссендовський на посаду балерини. (ік).

Дивогляди.

Диплом для кандидатів до подружа.

Бостонський університет придумав прегарний предмет, яким думає притягти сотні слухачів, що досі до університетських студій ставились байдуже. Утворили там катедру „науки подружа". Проспект, що подає заголовок вицкладів, має таке мотто: „Нема нині нічого важнішого, як щасливе подружа". Наука подружа ділиться на такі частини: 1. мистецтво, як треба пізнавати бажану особу непримітно і зацікавити її для себе (ради про правильне кокетування та флірт), 2. фінансові питання у подружі (причини суперечок на цьому тлі), 3. правничі поради про можливості розводу, 4. домашне господарство, 5. куховарство, 6. косметика, 7. гигієна, 8. убрання, 9. опіка немовлятем, 10. руханка, 11. взаємна поведінка, 12. дискусія на бажані питання.

Слухачі такого курсу із шість семестрів дістають після іспиту диплом „дипломованого кандидата до подружа". Ясно, що все підготовлення до подружа дуже часто теоретичне і абсольвенти з дипломами небагато вдіють супроти тих, що мають за собою найважніший іспит практичний.

Відозви й комунікати.

До відома філіям і читальням „Просвіти" на терені тернопільського воєвідства.

Воєвідство в Тернополі рескриптом до ч. ВВ. 3/92/32 дозволило на прилюдну збірку „Дару Просвіті" в днях від 27-го листопада до дня 3-го грудня 1932 р.

Видїли читалень безпроволочно устійнять збірщиків у їх осідках і подадуть їх імена і призвища своїм філіям до відома. Памятати, що кожний збірщик мусить мати особисту виказку („довуд особісти"), або на випадок недостачі такого фотографічну знимку, яку треба також переслати філії.

Виділи філій до часу одержання потрібного збіркового матеріялу (збіркові листи, відозви до читалень і збірщиків, відзнаки та інструкції) приготують спис збірщиків, щоб по одержанні збіркових лист можна було їх виповнить негайно, завідимувати у старостах і доручити по призначенні.

Потрібний матеріял вишлемо в найближчих днях.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 31. X. 1932 р. за масло експортове та десерове праз 2.80 зол., за літру молока 18—20 сот., літру сметани 0.90 зол., кожнаць 5.50 зол.

СПОРТ.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА 2:1 (1:1).

Недільні змагання України з ліговою Погонею — це 90 мінут неабиякого напруження, як змагунів, так і видців. Майже до кінця змагань усміхався Україні почесний ремісовий вислід. Погонь, передова дружина найвищої польської кляси і кандидат на мистця ліги, виступила у найліпшому своєму складі (лише без двох репрезентантів Альбанського і Матіяса II., які виїхали до Італії). Була вона, безперечно, як цілість, дружиною від України ліпшою, через що частіше находилася в офензиві. Та проте Україна зуміла протиставитися сильнішому противникові, і хто знає, який був би кінцевий вислід змагань, якби в Україні не бракувало ії старої оборони Скреготи і Сича та Петрова в нападі. Тому-то цю незначну програну з Погонею слід уважати за великий успіх української дружини. Найліпшим змагуном України був воротар Бутель, який при частих стрілах Погоні мав неабияке поле до попису і вив'язався зі свого завдання бездоганно. Дальше на перший плян вибивався знаменитий середущий помічник України Кіцила і Цимбала, який успішно помагав у важкому завданню не дуже певній обороні, що часто „ківсувала", хоч у міру своїх сил і здібностей надробляла амбіцією. Щодо нападу, то його рідкі й нерішучі акції майже ніколи не находили викінчення. Зовсім слабий був Максимів.

У першій половині змагань часто доходить до голосу ліва сторона нападу Погоні (Шабакевич — Лагодни), при чому наша оборона мала кілька дуже слабих моментів. Добре випущений Лисиком мяч переводить Гоцький II. через оборону і добуває побіч вибігаючого воротаря перший і одинокий пункт для України. Під кінець першої половини вирівнює Лагодни з карного (за намтрілену руку). По перерві грає Україна лише в 10-ку (без розбитого Підлісецького). Погонь має тепер цілий час перевагу, а все таки Гоцький І. мав дві добрі позиції до добуття воріт, які знівечив. Кілька мінут перед кінцем удається таки Погоні втиснути з найближчої віддалі рішаючого голя.

Дружини виступили в ось таких складах:

Україна: Бутель, Міськів, Воробець, Підлісецький, Кіцила, Цимбала, Лапчук, Гоцький І., Лисик, Гоцький II. і Максимів.

Погонь: Собоцінський, Кухарський, Єжевський, Ганін, Кухар, Дайчман, Матіяс І., Цімер, Лагодни і Шабакевич.

Суддював п. Менкес. Видців понад 1000.

КОПАНИЙ МЯЧ НА ПРОВІНЦІЇ.

СТРИЙ: **Українська репрезентація — Польська репрезентація 2:2 (1:1).** В неділю (23. X.) відбулися у Стрию незвичайно цікаві змагання між українською і польською репрезентацією Стрия. Українська дружина складалася зі Скали, зміцненої Лапчуком (Україна — Львів) і Паращаком та Новаком (Погонь — Стрий), а польська з грачів Погоні і військової дружини 1. п. а. м. Змагання ці мали незвичайно цікавий хід. Цілий час атакувала наша дружина, де найліпшим грачем був Лапчук. Він також добув обоє воріт. Польську репрезентацію перед програною врятував знаменитий воротар Погоні Пиць. Суддював інж. Хомишинець. Видців понад 500.

ЗА ВХІД І СПАДОК З А-КЛЯСИ.

Львів: Огніско (Ярослав) — Ютшенка 5:0 (3:0). **Золочів:** Яніна — Станиславовія 7:1 (4:0). У табелі дальше веде самбірська Корона (6 п.), 2) Станиславовія (4 п.), 3) Яніна (2 п.), 4) Огніско (2 п.), 5) Ютшенка (1 п.).

За спадок з А-кляси: **Погонь І Б. — Гасмонея 2:1 (2:0). Білий Орел — Чорні І. Б. 3:0 (в. о.).** Білий Орел і Погонь І. Б. мають по 3 п., Гасмонея 2, а Чорні І. Б. 0.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів: Лехія — Т. Ш. Л. 3:1 (2:0). **Краків:** Краковія — Шлеськ 3:0 (3:0). **Катовиці:** Репр. Ліги — Репр. Шлеська 1:0 (0:0).

МІЖНАРОДНІ СТРІЧІ.

ПРАГА. **Чехословаччина — Італія 2:1 (1:0).** Останні змагання за чашу д-ра Швелі, яку остаточно добула Австрія.

ГЕНУА. **Півн. Італія — Польща 5:1 (3:0).** Як було до передбачення, також другий виступ польських копунів в Італії закінчився високою їх програною.

БУДАПЕШТ. **Мадярщина — Німеччина 2:1 (1:0).** Міжнародні змагання. 20.000 видців.

УКРАЇНА — ЮТШЕНКА.

Товариські змагання цих дружин заповіджені на вівторок 1. ц. м. на грищі 40 п. п. (Погулянка) не відбудуться з технічних причин.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 1. XI. год. 7.30 веч. „Марій" (Абонам. 2).

Середа, 2. XI. год. 7.30 „Марій" (Абонам. 2).

Четвер, 3. XI. год. 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 1. XI. год. 3. поп. „Пінокіо" байка для дітей.

Вівторок, 1. XI. год. 7.30 веч. „Олімпія".

Середа, 2. XI. год. 7.30 веч. „Олімпія" (Абонам. 2).

Четвер, 3. XI. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар".

Концертове Бюро М. Тірка.

Пятниця 4. листопада: IV. Мистецький Концерт — Вітторіо Вайнберг, співак.

Вівторок, 8. листопада: V. Мистецький Концерт — Дрезденський Смичк. Квартет.

Кіна.

АПОЛЬО: „Маленька з Монпарнасу" (Грація дель Ріо).

АТЛЯНТІК: „Люди за кратами".

КАСІНО: „Голос пустині" (на осн. Осендовського).

КОЛІСЕЙ: „Жар крови", ревія: „Як бавитися, то бавитися!"

КОПЕРНИК: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МІРАЖ: „Усім вільно цілувати" (Норма Шірер).

ОАЗА: „Веселий поручник" (Мор. Шевальє).

ПАЛЯС: „Ц. к. команда сердець" (сценарій Рода Рода).

ПАН: „Пуща" (на осн. Вайсенгофа).

ПАСАЖ: „Перехресний вогонь" і додатки.

ПРОМІНЬ: „Відкіля вороття немає".

СТИЛЕВЕ: „Натхнення" — з Гретою Ґарбо.

УТІХА: „Мараду".

ХИМЕРА: „Піднебесний романс" (Ч. Фарел).

Закордонне радіо.

Середа, 2. листопада 1932.

Ляйпціг (259,3) 12.00 Концерт. **Братислава** (278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Мад. пісні, **Гельсінгфорс** (366,1) 16.15 Сп. Квартет, **Прага** (487) 15.30 Спів, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 17.00 Капеля, 20.00 „Єдерман" песа Гофманстааля, **Рига** (525,4) 20.20 Спів, Юрвис (сопран), **Харків** (937,5) 10.00, 12.15, 16.35, 24.00 Концерт, 19.00 Українська музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2 листопада 1932.

11.58 Час, 12.10, 17.30 Грамофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.40 Господарський комунікат, 16.00 „Львівське Кампо Санто", 16.12 „Задушний апель" для молоді, 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Престіж Віта Ствоша", 17.00 Авд. для учителів музики, 17.40 Альб. Тома та Фр. Сокаль спомини, 18.00 Концерт, біжучі вістки, 18.55 Фейлетон, 19.10 Всячина, 19.30 „Літерат. життя", 19.45 Прес. рад. денник, 20.00, 22.30 Реліг. концерт, 22.00 На овиді, 22.15 Арії та пісні, 22.55 Комунікати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Отсею дорогою складаю сердечну подяку Вп. Д-рові Володимирові Старосольському за безкорисну оборону мене на розправі дня 28. жовтня ц. р. за мниму приналежність до УВО, а також Вп. Паням за догляд мене у вязниці. — **Дамян Гарасимюк.**

Замісць цвітів на домовину незабутнього Товариша бл. п. Олекси **Саляка** жертвую 10 зол. на Рідну Школу. — Антін Костишин. 757 1-1

Школа вправ при учительській семинарії СС. Василіянок у Львові, влаштовує дня 5. XI. о год. 4.30 попол. у власній салі при вул. Потоцького 95 **Діточий Вечір.** Дохід призначений на будову церкви СС. Василіянок у Львові. 722 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОЛДРИ зол. 9.80, брокатові першорядного виконання, постіль найдешевше і найбільший вибір **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 561 4—х

КАНДИД. адвок. 3-тий рік практики, уміє писати на машині, глядає місця в адвоката. Місцевість байдужа. Галичина або Волинь. Вимоги скромні. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Солідний". 676 3—3

БЛИЗЬКО Львова мале господарство винайму. Михалічко — Домажир, почта і стація в місци. 692 5—7

ТОРБИ ШКІЛЬНІ. течки, портфелі, гаманці поручає, направляє найдешевше Заведення Римарсько-Галянтерійне Н. Барера, Сикстуська 2. 370 х

ДАМ 1.000 зол. і більше за вироблення відпов. посади. Молодий, середня освіта. Зголошення „100 ЛГ" Адм. „Діла". 2—2

АДВОКАТСЬКА канцелярія, рухлива у Львові через виїзд відступається разом з мешканням 4 кімнати, передпокій, кухня і т. п. (з правіжами до клієнтів около 1000 долярів). Зголошення під: „Готівка" до Адміністрації „Діла". 746 2—2

ЗАВЗЯТІ редактори обох наших щоденників могли би помиритися на тлі антинікотинової акції лише при добрій чорній каві і знаменитих тісточках в одинокій нашій цукорні **Д. Стецькова,** Львів, вул. Миколая 7. 758 1—1

У РИНКУ на першому поверсі до винайму дві гарні кімнати від 6 рано до 6. веч. на всякого рода курси, бюра, трикотарні. Зголошення під „Ринок" — Адміністрація „Діла". 755 1—1

ПРИЙМУ 2 учениці або учениців на мешкання з дуже добрим харчем, пранням і опікою за 75 зол. місячно вулиця Гіпсова ч. 4, бічна Листопада партер, Скалева. 756 1—1

† **РОМЦЬО**

найдорожчий синок

Олександра і Олени ОНИСЬКІВ

заснув у Бозі дня 30. жовтня 1932 р. у пятій весні життя. Похорон відбудеться дня 1-го листопада ц. р. в год. 12-ій, з дому жалоби при вул. Боніфратрів ч. 14 на Личаківський цвинтар. На цей сумний обряд запрошують Знайомих і Свояків прибиті горем

Родичі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІЖКА металеві **ВІЗКИ** діточі поручає дешево фабричний склад

МЕЧ. ВОЛКОВИСКИЙ

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 5. Тел. 95—97

Металеві тапчани.

УВАГА! Ціни фабричні.

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

ПЕРЕГЛЯД І ДОПОВНЕННЯ РАДІОВІДБІРНИКІВ — УСЕЛЕКТИВНЕННЯ ЛЯМПАМИ НОВИХ ТИПІВ — ЕЛЕКТРО-ДИНАМІЧНІ ГОЛОСНИКИ модель 1932-33 НАЙНОВІШОЇ КОНСТРУКЦІЇ АПАРАТИ СІТКОВІ ТА БАТЕРІЙНІ — НОВІ МОДЕЛІ ФОТОҐРАФІЧНИХ АПАРАТІВ — ПОСПІШНА ФОТОҐРАФІЧНА РОБІТНЯ

Фото-Радіо-Паляс, Львів, пл. Марійська ч. 8.

740 (Дім Шпрехера). 2—30

ЯК НАЙЛЕКШЕ ЗДОБУТИ ОСВІТУ!

треба передплатити видання

„САМООСВІТИ"

ЗА 3.50 ЗОЛ. РІЧНО НА 1933 РІК.

Передплатник дістає щомісячно одну книжку. Річно дістає **12 книжок,** які окремо в книгарні коштувалиб 5.50 зол. — Всі видання дадуть разом за нові два роки загально зрозумілу, одиноку українську **приступну енциклопедію знання** по програмі **народніх університетів.** Кожна книжка є для себе окремою цілістю і може служити як **готовий реферат** для Читальні.

Тому передплатіть негайно „САМООСВІТУ" на 1933 рік. **Дотепер появилося в Самоосвіті 3 річники, себто РАЗОМ 36 ЧИСЕЛ КНИЖОК.**

Ці книжки є з ділянки суспільного виховання, світової історії, історії світової війни, історії української революції, історії революційного руху в Росії, науки економії, астрономія, науки про землю (географія і геольоґія) науки про життя (біольоґія), науки хемії і фізики.

Книжки писані найкращими фахівцями.

Хто купує всі ті 36 книжок разом, той платить лише 11 ЗОЛОТИХ разом із пересилкою.

Всі книжки є з богатьома образками. Самі передплатіть і другим порадьте!

Гроші слати на адресу:

ЦЕНТРОБАНК, ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10

на чеку або на переказі дописати „для Самоосвіти". — Жадайте проспектів і поодиноких книжок у всіх книгарнях.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Грошеві перекази і пересилки до С. Р. С. Р.

Торговельне представництво С. Р. С. Р. подає до відома, що ціни товарів „Торґсіну" значно знижені. Магазини „Торґсіну" мають важкі засоби товарів. Грошеві перекази на „Торґсін" приймають такі банки: Банк Господарства Краєвого, Банк Уділовий і Загальний (Повшехни) Банк Кредитовий, які гарантують скоре полагодження переказів. Валюту можна пересилати також у вартостевих листах до дотичних відділів „Торґсіну" при „Госбанку". Живностевими пересилками займаються виключно фірми: **„Братя Пакульські" — Брацька 22, „Братя Гіршфельд" — Белиньска 5, з пересилками одежевими Братя Яблковські" — Брацька 25.** Інформації про грошеві перекази, про пересилки одежеві та живностеві, як також писемні інформації (цінник і т. ін.) подає по отриманні почтової марки на відповідь — **ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО С. Р. С. Р., ВАРШАВА, ВУЛ. КОШИКОВА 4. Тел. 906-66.** 710 2—5

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.